

Б Ю Л Е Т Е Н Ъ

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТІВ У ФРАНЦІЇ.

Ч.І.

Січень-Лютий 1936.

ДО ВОЯКІВ БУНІСІ І МАЙБУТНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІІ.

15 років минуло з того часу, коли ми мусили опустити рідні терени. Сторінка історії перевернулась. Один з іспитів, який завдала нам доля, ми не витримали. Багацько було причин програної! Важко їх всі проаналізувати, хоч це може і було б так потрібно! Але одною з безсумнівних причин була незгода, поділ. Поділ на групи, підгрупи, партії, уряди, землі, волости, армії і т.инше, - без кінця.

Те саме взаємонищення, що й за княжих часів, коли "брат йшов на брата", а "погані з побідами приходили на землі УКРАЇНИ". Теж саме і за часів РУІН, теж саме, про що сказав Гетьман Мазепа у своїй думі: "през незгоду всі пропали, самі себе звоювали".

Звоювали самі себе в 1917-20 р.р. Звоювали ворожнечою, нетерпимістю, розбратором і поділом, поділом страшним, поділом на тисячі купок, поділом соціальним, поділом по землях, поділом без кінця і краю!..

Не було пророка, щоб закликав: "Схаменіться недолюдки, - діти юродиві!" Не скаменулись-програми! І мільонами жертв за програне заплатили і платять.

А чим навчились чомусь на кривавому досвіді? Певно, що ні! До старих урядів добавились нові! Утворились нові групи, нові партії. Нові вожді разом зі старими закликають громадянство до себе, запевнюючи, що лише через них прийде спасіння, що лише вони збудують Україну, що лише вони є дійсними, правдивими провідниками нації, що другі - зрадники, запроданці, нездари, непотреби! І максімум своєї енергії ці групи витрачають не на боротьбу з ворогом, що спокійнесенько собі жирує "на нашій-не своїй землі", а на взаємонищення, палке, пристрасне взаємопоборювання. Знову стара Руїна! А найгіршим є, безперечно, те, що цей поділ вноситься і в єдину військову родину.

Побратими по зброї, яким колись на фронти зовсім і непотрібним і нецікавим було знати, хто якого переконання, яким колись вистарчало, що плечем в плече б'ємось проти одного спільногого ворога за одну єдину УКРАЇНУ, зараз починають скоса подивлятись один на одного і перш за все до питуються, до якої групи чи партії хто належить. Часом здається, що спільні бої, рани, походи стерлися буденникою еміграційного життя.

Ідею перекрила сварка! І пльоткою підкопується під основи цілого військового устрію.

Нам скажуть, що українство виросло непомірно. Так, правда це!

Правда, що маємо ясну ІДЕЮ, жертвами освячену, кровю политу!

Правда, що держави усього світу починають брати на увагу Нову Силу на Південному сході Європи. Все це правда! Але одне па мятаймо-сила лише єдності!

Великі старі держави під час світової війни слідкували за тим, що все життя країни було підпорядковано одній меті - перемозі. Клемансо твердо заявив: "Одне розпорядження, оден наказ - воювати".

Німці видали, навіть, спеціального закона, що кожний громадянин, чоловік чи жінка, мусир довести, що він щось робить для побіди.

Ми мусимо бути великою Нацією! На великих мусимо рівнятись! Іх силами й засобами сьогодня не розпоряджуємо, а тому для нас ще більш настирливим, необхідним просто питанням побіди чи поразки є питання консолідації всіх наших сил на всіх наших і не наших землях.

Одна мета мусить домінувати над землями, урядами, партіями! І цією метою може лише бути - воля власна НЕЗАЛЕЖНА ДЕРСАВА!

Для нас, військових, не може бути вищого добра, як Добро Нації, не може бути близького завдання, як здобуття волі своєму Народові, не може бути більш негайної вимоги, як вимога долі і чести своїй Батьківщині.

Інтереси особи, партії, групи, землі мусять відійти на другий план, мусять підпорядкуватись Головній Меті. В цім наше спасіння.

Захмарене сьогодня небо Європи! Надягає нова страшна буря.

Перші ознаки громовицею прорізують задуху за надто напруженого миру.

В боротьбі і ми шукатимемо свою і волю і долю. Але є чим підемо до бою? З тисяччю групок взаємоненавидчих? З сотками маленьких військових організацій? Чому ми, учасники минулії візвольної боротьби, навчимо нових вояків майбутньої Української Армії? Чому? Чи тому, що інтереси партії нам близче інтересів цілої України, чи, навпаки, тому, що Батьківщина вище над усе? І коли це останнє, то чому зараз, сьогодня не заявило твердо, рішуче: - хочемо бути членами Однієї Військової Родини, бо добро Нації ставимо поперед усього!

і залиште все це до діла, щоб, коли проїде година змагання, то вони застали нас готовими. Час не терпить!!

Предумовою спільною акцією є наше духове об'єднання. В останні часи, на щастя, все більш рішуче і гучніше чуються протести проти переставлення державного прапора на партійні рефери. Творяться нові і нові військові організації або літні та інші; або точніше, вся політика яких полягає в служенню Батьківщині. В Бельгії, на Чехах, у Франції і в інших країнах.

Це був перший етап. Другим етапом було об'єднання цих однозначних організацій по місцям їх перебування в так звані Краєви Союзи Українських Комбатантів, щоб, як третій та останній етап, створити з цих місцевих союзів Одну Національну Федерацію Українських Вояків.

Членом Федерації чи Союзу може бути кождий, хто був в Українській Армії чи хоче в ній бути в майбутній боротьбі. Особисті політичні переконання є справою кожного. Кому боротьба за власну державність є найближчим завданням, хто волі для свого народу добивається поперед усього, у кого інтереси Нації відсовують всякі інші інтереси на другий план, той мусить бути членом Федерації...

У Парижі під голуванням б.Командарма п. Ген.-Пор. Омеляновича-Павленка відбулись спільні збори організацій: Парижкої Білії Т-ва Запорожців, Союзу Лицарів Залізного Хреста та Клубу Старшин. На цих Зборах було постановлено ці організації об'єднати. При Об'єднанню створено секцію для тих військових, які не належать до вищезгаданих організацій, а які хочуть вступити в наші ряди. Як краєва організація, Об'єднання у Франції входить до Федерації Українських Комбатантів.

Метою Об'єднання є покласти край непотрібному, більш того, шкідливому поділу тих, хто колись плече в плеце бились за спільну Ідею.

Девізом Об'єднання є--все для Добра Нації.

Питання про майбутній державний устрій ми свідомо відкладаємо до осягнення "Головної" Мети-здобуття Незалежності, і лише іні надаємо значіння першої і негайної вимоги. Поборювати когось, особу чи групу, Об'єднання вважає і непотрібним і шкідливим.

Ми на передодні нового зриту! До нової боротьби мусимо виступити єдиною лавою, єдиним фронтом, хоч би для цього і довелося поступитись своїми переконаннями. Вояки минулого Визвольної Боротьби мусять бути в цьому прикладом, бо повторення старих помилок, старого роз'єднання неминуче знову приведе нас до нової поразки, і відповідальність за нове поневолення українського народу важкою плямою ляже на всіх його свідомих синів. А свідомими нам вже час бути...

Цілий програм Об'єднання полягає в тому, аби на-ново відродити роз'єднану, поріжнену, поділену, Едину колись Родину військових. Відродити, поповнити сприяючими нам новими силами і бути готовими до наступлення.

Нашим першим завданням є віднайти страчену спільну мову, покласти кінець розкладу, -- добитись духового об'єднання, бо від нього-віrimо глибоко-залежимо і об'єднання реальне, та й не самих лише військових.

Об'єднання горяче закликає всіх побратимів по Единій Армії без ріжниці землі, походження, переконання творити Одну Військову Родину, вступати в наші ряди.

Об'єднання закликає всі українські військові групи знайти форми співжиття та цим зміцнити Український Комбатантський Рух.

Або будемо єдиним сильним організмом, або матимемо сотки слабих, кволих, нездібних ні до праці, ні до чину гуртків та товариств. Вибір залежить від нас самих.

Гетьман Іван Мазепа сказав: "През шаблю маємо право!" Але лише об'єднана спільна шабля Однієї Единої Української Армії зможе вибороти наше право, право нашого Народу і Землі на волю, на державність.

ЕДИНИЙ НАРІД-ЄДИНА ДЕРЖАВА!
ЄДИНА АРМІЯ-ЄДИНА ВІЙСЬКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ!

23-12-1935.

Паризь.

ОБ'ЄДНАННЯ.

Об'єднання Українських Вояків у Франції.

В 1933-м році з ініціативи Полковника Дубового було засновано Товариство Запорожців. В 1931-м заснувався Союз Лицарів Залізного Хреста і рік пізніше Клуб Українських Старшин ім. Ген.-Пор. Графа Григора Орлика.

Кожна з цих трьох організацій прийняла, як основу своїх статутів, положення про необхідність провадити свою працю, аби мати бажані позитивні наслідки, на базі національній та вважала, що персональні політичні перевонання окремих членів не можуть бути перешкодою до вступу до вищезгаданих організацій та до активної в них праці.

Кожна з цих 3-х організацій провадила свою працю по мірі своїх можливостей: поширювали свої думки, видавала відозви, бюлетені, інформаційні звіти, робила доклади, улаштовувала військово-наукові екскурсії і т.и. Один тільки Клуб Старшин, напр., за рік 1934 організував II докладів, головним чином, на теми військові або військово-історичні.

Майже одночас зі заснованням Клубу Старшин виникла думка про об'єднання всіх цих трьох організацій, яко Союза українських військовиків, організованих корпоративно та аполітично, або інакше політика яких є стремління до створення Національної Держави.

По до переведення такого об'єднання в життя велися пересправи, подавалися проекти, але реалізація їх все відкладалася.

В 1934-35-х роках такі об'єднані організації повстали в Бельгії та Чехословаччині. Виникло питання про те, аби об'єднана військова еміграція по окремих країнах свого перебування створила б спільний для цих організацій один Центр і, таким чином, існувала б одна єдина організація укр. військових, яка б об'єднала всіх вояків всієї української еміграції, повстала б Национальна Федерація Українських Комбатантів.

Ця ідея набрала ваги, а переведення її в життя у Франції прискорив приїзд до Парижу п. Ген. Омеляновича-Павленка, який після об'їзду укр. військових товариств у Бельгії завітав і до нас.

Після підготовчої праці, яка провадилася під ближчим керуванням б. Командарма, 7 грудня 1935-го року відбулися спільні Загальні Збори Презідій і членів Парижської Філії Т-ва Запорожців, Союзу Лицарів Залізного Хреста та Клубу Старшин. Присутній на зборах п. Ген. Ом.-Павленко одноголосно був обраний Почесним Головою Зборів. Також був присутнім і Голова Т-ва Запорожців п. Полковник Дубовий.

Після довшого обговорення справи об'єднання, його мети та програму, Загальні Збори

"визнаючи необхідність та доцільність коордінації зусиль усього українського вояцтва,

"признаючи созвучність статутів трьох вищезгаданих організацій та "біруючи, що" в єднанні сила, "одноголосно прийняли резолюцію: "Спільні Загальні Збори Парижської Філії Т-ва Запорожців, Союзу Лицарів Залізного Хреста та Клубу Старшин постановляють перевести об'єднання за значених організацій та обирають тимчасову Управу Об'єднання у Франції в складі: Ген.-Хор. Сварика-Голова, Полковник Дубовий-Перший Заступник, Сотник Якименко-Секретар. Члени Управи-по одному представникові від кожної організації. Представник Т-ва Запорожців Сотник Болобан обирається другим Заступником Голови."

Обговоривши схему майбутньої Федерації Українських Комбатантів, розкиданих по цілім світі, Збори постановили:

"Українська Військова Еміграція по країнах свого перебування організується в Об'єднання чи Союзи, до складу яких можуть входити як вже існуючі "військові організації, заховуючи свою автономість, так і окремі особи. "Місцеві об'єднання разом утворюють Национальну Федерацію Українських Комбатантів, президія якої координує зусилля цілого українського комбатантського руху."

Президія Об'єднання у Франції постановила просити п. Генерала Ом.-Павленка, аби він для коордінації праці всіх складових частин Федерації згодився приняти на себе виконання обов'язків Голови Федерації. Про це "закон" повідомити Т-ва українських комбатантів в інших державах з проханням приєднатись до цієї постанови.

Всі постанови Спільних Зборів від 7.12.1935 р., які являються установими, мають бути подані до відома широких кол нашої військової еміграції через українську пресу.

Об'єднання прийняло назву: "Об'єднання Українських Комбатантів у Франції."

- на однім з своїх перших засідань Управа Об'єднання поставила:
1. Мироко поінфо рмувати українське вояцтво про завдання Об'єднання та його програм,
 2. Війти в зв'язок з аналогичним органом заціями по інших країнах з метою прискорити остаточне сформування Національної Федерації Українських Комбатантів,
 3. Заняти становище до всіх українських вояків, незалежно від їх політичних переконань, цілком і енергично прихильне, як до своїх побратимів по Визвольній Боротьбі.

Закінчуячи коротенький нарис історії народження Об'єднання та подаючи до загального відома перші кроки праці, Управа вірить в те, що українська військова еміграція зрозуміє нашу мету та перед наближаючимися грізними подіями допоможе нам об'єднати розпорошену, взасмно себе поборюючу, але колись єдину ВІЙСЬКОВУ РОДИНУ, аби усі зусилля усього українського вояцтва йшли по однім шляху, і тим самим полеглити здійснення і осiąгнення спільної нам усім мети - створити як найліпше передумови для майбутнього всім нам спільногого збройного чину.

РЕЗОЛЮЦІЇ

Загальних Спільних Зборів об'єднаних організацій: Парижської Сілії Товариства Запорожців, Союзу Лицарів Залізного Хреста та Клубу Старшин ім. Орлика з дня 7 грудня 1935 року.

Загальні Збори Об'єднаних Організацій українських комбатантів у Франції, які відбулись 7 грудня ц. р. в присутності б. Командуючого Надніпрянською та Галицькою Арміями п. Ген.-Пор. Омеляновича-Павленка, констатують, що українська комбатантська думка набирає чим раз все більшої ваги, а разом з тим зустрічає все більш зрозуміння та прихильного ставлення з боку широких кол українського громадянства.

Загальні Збори приймають слідуючі постанови:

1. Український комбатантський рух відіграє поважну роль в умовах сучасної української дійсності. Його роля в підготовці до майбутньої

Визвольної Боротьби надзвичайно виростає, а завдання, які на нього покладають минулий хресний шлях та єдина мета - Воля і Добро Батьківщини, роблять цей рух не тільки важливим, потрібним, але і відповідальним за наслідки перед Нацією.

2. Підвалиною всяцького руху є сильні, дієсправні, спаяні організації по місцях осідку української військової еміграції

3. Організації українських комбатантів по різних місцях свого осідку входять між собою в зв'язок з метою створити ФЕДЕРАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТІВ. Федерація твориться після слідуючого програму: 1. Установлення спільного регуляміну. 2. Вибір Головної Управи. 3. Вибір Гонорового Суду. 4. Вибір Головного Ревізійного Сргану. 5. Намічення Почесної Комбатантської Ради.

4. Загальні Збори постановлюють видавати Бюлетень Об'єднання та стремити до створення свого спільногого Органу, який мав би бути виразником та рупором цілого українського комбатантського руху.

5. Загальні Збори доручають Президії широко вітати товариства та окремих осіб, які працюють над оформленням нашої військової традиції: - Укр. Восінно-Історичне Т-во, Кооперативу "Червона Калина" і другі, як також і ті, які розроблюють нашу весну доктрину: Укр. Восінно-Наукове Т-во, Видавництво "До Зброї", "Табор". Об'єднання закликає вояків підтримати їх в так потрібній праці.

6. Загальні Збори вислухали інформації п. Генерала Омеляновича-Павленка що до Всеукраїнського Національного Конгресу, приймають цілковито погляд, що В.У.Н.К. може і мусить відіграти велику роль для консолідації української політичної акції, а тому закликають усіх своїх членів до як найширшої підтримки цього з'їзду представників нашого громадянства.

7. Загальні Збори приймають дні: 1-го листопаду, 22 січня, 30 вересня, /Здобуття Київа/, 3 червня /Чортківська обензива/, 5 грудня /Початок Зимового Походу/, 22 листопаду /Пам'ять 359, роствілянів під Базаром/, Свято Архистратига Михаїла. Ці дні визначаються за дні святочних сходин, аби на них зажди відновлювались спомини про Українські збройні чини, щоб вічно плекався дух спротиву хижим окупантам, аби збереглася воля до перемоги.

шил зелених сиртів
глиув за БАТЬКІВЩУ, чи та на війні, чи на еміграції: генералітету, Старшинства, Козацтва, Стрілецтва, Партизанів, Повстанців та Людей чину. День Нокрови Пресвятої Богородиці святкується, яко загальне військове Свято.

8. Об'єднання горяче вітає всі військові організації, які до нього підуть, а разом з цим з братським привітом звертається до усіх членів ВІЙСЬКОЇ РОДИНИ ВІЙСЬКОВИХ, закликає покласти край ворожності та розділенню і об'єднати всі зусилля в Одній Спільній Організації.

Управа Об'єднання.

30.-12.-1935.

— — — — —

РІДПОВІДЬ.

"Вояк", місячник Т-ва б. Вояків Армії У.Н.Р. у Франції, Ч.І. в статті "Лусимо бути єдині" пише між іншим: "смішно сказати, але так це буває - пробують часом творити навіть "нові", "незалежні" і т.д. військові й інші організації та їх об'єднання, щоб змогти "репрезентувати" таким чином українську справу. Такі "ініциативи" часом знаходять для очолювання съюзів українських генералів."

Хочу задати авторові статті таке запитання: "Скільки вояків Української Армії об'єднало його Товариство, а також, скільки, взагалі, є українських вояків на еміграції?" Як що він цього не знає, то я, хоч приблизно, його поінформую.

На еміграцію вийшло не менше, як 30000 бойців. Скільки з них об'єднано в Т-ві б. Вояків Армії У.Н.Р. не тільки у Франції, але й по інших країнах?

Один відсоток / не рахуючи Польщі /.

Без порівнання, переважаюча частина українських військових лишається позаду Товариством або товариствами. Чому це так? Зрозуміло, чому.

Тому, що ця частина не хоче належати до таких організацій, які заздалегідь предрішають ту чи іншу форму правління.

До Об'єднання, на чолі якого я маю честь стояти у Франції, зараз належить ціла група українських генералів, без ріжниці Армії чи Землі.

Чи вони справді поступають зле, ставлячи собі метою об'єднати всю религійну кількість українського вояцтва? Чому є злочином, відкидаючи політичні моменти внутрішнього характеру, моменти, які нас роз'єднують, стремилися об'єднатись в Одну Військову Родину, без жадного політиканства, ставлячи перед собою лише одну мету - служення своїй Батьківщині?

Невже гріхом є відмінавати свою працю на ідею, а не на той чи інший провід?

Ідею, обов'язковою для всіх Українців, може і мусить бути лише ідея національна. Вона одна - Суверенна Держава. Моменти форми / провіду / ми свідомо усвідомлюємо зараз на другий плян, не надаючи їм ваги негайної вимоги.

На надісланім мені примірнику "Вояка", яко Голова Управи Об'єднання, поклав таку резюлюцію: "Дуже здивований виступом "Вояка" проти Об'єднання. П. Ген. Омелянович-Павленко при своїм побаченні з П. Ген. Удовиченком з'явував останньому мету Об'єднання. Тоді П. Генерал Удовиченко нічого не мав проти Об'єднання; тепер же "Вояк" виступає проти нас..."

Чого вони хвилюються? Цілих 15 років мали вони до Об'єднання.

Як би, не дай Боже, перебування наше на еміграції протяглося ще 50 років, то все-ж таки більше об'єднати їм не вдалось би, бо нових емігрантів до нас не прибуває, а старі давно вже вирішили справу зі своїм вступом до існуючих військових організацій. Поки що вони об'єдиали за весь час не більше, як 3% всієї української військової еміграції. Рахуючи ще біля 3% на інші військові організації, видно, що по-над 90% українських вояків-емігрантів перебуває неорганізованими. Як-що деяким "Злочинним" Генералам пощастило об'єднати необ'єднаних, то це буде не злочин, а заслуга П. Генерала Омеляновича-Павленка, слушно видвинувшого ідею аполітичного комбатантського руху, як підвалину до об'єднання українських військових. Покласти цю резюлюцію я вважав своїм бов'язком, бо всі ми стремимося в своїй праці до однієї мети - створення Незалежної Держави.

Ми не заперечуємо того, що робота ріжних політичних угруповань має своє значення і свої позитивні наслідки. Перешкоджувати їм в іхній роботі ми

не збираємось, не збираємось також когось-особу чи організацію- руйнувати. Мета у нас у всіх одна, шляхи ж можуть бути різні. І наколиб якоїсь політичній групі вдалося мати змогу і знайти засоби для поновлення нашої збройної боротьби за єдиний національний ідеал, то всі українські військові організації, як і окремі вояки стануть в лави і візьмуть участь в Визвольній боротьбі без огляду на те чи інше політичне об'єднання евентуального провіду.

Закінчуячи свої міркування, викликані "Вояком", я мушу додати лише однієї політичної військової організації, вже в силу самої своєї політичності, є зачиненою для вояків же іншої політичної думки, а, значить, і об'єднати все вояцтво в Одну Військову Родину такі організації не можуть.

Об'єднати українських комбатантів можуть лише організації на ділі партії, двері яких є відчинені для всіх українських вояків, без ріжниці їхніх політичних переконань.

Наша мета є об'єднання; ми не можемо і не хочемо миритись з 15-ти річним станом роз'єднання, розкладу та взаємних сварок.

Це слід памятати редакції "Вояка" та не обвинувачувати невинних в неіснуючих гріхах.

Ген.-Хор. СВАРИКА
19 січня 1936.

ПРОТЕСТ

на випад "Вояка" проти Об'єднання Укр. Комбатантів.

В місячнику Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції "Вояк" Ч.І. приміщено статтю невідомого автора під назвою "Мусимо бути єдині." Нового в цій статті нема нічого: теж саме обкідання брудом інакшідумаючих, яке ми сачимо вже на протязі 15 років емігрантського життя.

Відповідати-б на цю статтю не було і варто, та, на жаль, цей "твір" невідомого військового письменника прикрито авторитетом Т-ва б. Вояків Армії У.Н.Р.

Ми, члени Об'єднання, вважаємо членів Військового Т-ва своїми побратимами по Визвольній Боротьбі, а тому ця негідна військового товариства стаття зробила на нас гнітуче враження, тому ми рахуємо потрібним звернути увагу П. Голови Т-ва, як рівнох, і його членів на деякі моменти цієї сумної статті.

Підготувавши до майбутнього збройного чину автор бачить: "темні плями у вигляді пролівів окремими особами, а іноді й невеликими групами деструктивні чинності." Темні плями, дійсно, є, і ними ми вважаємо роботу тих, що з очевидною шкодою для української справи намагаються поборувати усе вояцтво в свій колектор. Заяви, подібні до такої, що Україна, мовлив, має бути така, як я хочу, або крає мадної, -/б. міністр Мартос/ такі заяви є злочинні. Для нас всякий, хто здобуття Незалежності приймає як перший, негайний і найголовніший наказ, є злочином, незалежно від його особистих переконань. Деструктивною роботою вважаємо діла тих політиканів, які українських комбатантів тягнуть у багно партійної чи групової сварки та колотнечі.

Хіба статті: "Мусимо бути єдині", /але неодмінно під їх зверхністю/ не появляються і у інших політичних груп? І черги таких статей можна продовжувати по кількості наших окремих угруповань, а їх у нас не бракує. Наслідки 15-річної праці, "конструктивної" праці авторів статей "Мусимо бути єдині" ми бачимо. Еміграція розпорівена, поділена. 5% організованих 95% своєї енергії витрачають на боротьбу не з дорогами України, а на взаємну боротьбу з своїми такими братами-Українцями.

Жахлива картина... Наближаються події, а автори подібних статей, не розуміючи юсієї грози моменту, з атрофірованим почуттям відповідальності за наслідки нового, близького вже зризу, з штучною пайїністю незиннітка белькочуттє-ходіть до нас, то будемо єднимі."

Дійсно, дивне розуміння свого об'єкту перед Нацією.

Смішило з'учити пересторога автора: яке враження зробить спроба Об'єднання на чужинці! Відповідаємо категорично, що враження буде в кожній разі ліпшим, якщо у них могло скластися на протязі цілих 15 років.

А це враження могло б бути цілком іншим, аби усі вояки та усі військові групи знайшли спільну мову та виступати на зорі спільним фронтом, утворивши Федерацію чи Об'єднання укр. вояків

така репрезентація комбатантів була б, дійсно, і не смігною і зробила о
нагальне враження на чужинців.
Гіршими є розмови про "злу волю ворога", який наче б то керує акцією Об'єднання. Кваліфікувати подібні натяки інакше, як провокаційними, неможливо. Всім відомі ті причини, які викликали творення Об'єднання. Це - партійна чи групова колотнечка, сварки, зненависть, взаємоборювання та "конструктивна" робота п.п. мальрієв, які намагаються пофарбувати всіх під однім кольором, які на початку своєї праці мали лише десятки своїх прихильників, а тепер мають їх і зовсім одиниці.

Всім відомо, що на свою працю Об'єднання ні засобів, ні допомоги ні від кого не дістас, а провадить свою справу на копійки, зібрані серед бідуючої військової еміграції, яка не в силі була далі терпіти стан розкладу та розбрата.

нарешті, всім відомі п.п. Генерали, які провадять і підтримують акцію Об'єднання. Відомо, що вони, як і рядовий вояк, мусять важко заробляти свій хліб щоденний, в більшості як звичайний робітник на фабриці.

І можна лише подивляти енергію таких п.п. генералів, що в таких умовинах знаходять в собі силу для праці на національному ґрунті. Зрештою, ім'я П. Генерала Омеляновича-Павленка каже само за себе.

На закінчення мусимо відзначити, що сумне і огидливе враження викликає така писанина невідомих авторів.

Ми хочемо вірити, що стаття у "Вояку" є твором окремої невідповідальної особи та що на майбутнє ні П. Голова Військового Т-ва, а ні його члени не дозволять монглювати іменем українського вояка для подібних сумнівних виступів, явно шкідливих та руйнуючих справу підготовки української військової еміграції для, віримо, близького нового збройного чину.

О Б ' Є Д Н А Н Н Я .

Свято 22 Січня в Парижі.

У неділю 23 січня відбулися Урочисті Збори, присвячені проголошенню Самостійності /22.1.1918/ та Соборності /21.1.1919/ Української Держави. Академія була улаштована Об'єднанням Українських Комбатантів у Франції, але крім членів Об'єднання були присутні також і численні гости, представники, як Української Парижської Кольонії, так і представники Вільних Козаків та Вільної Калмицької Станиці.

Відкрив Академію Містоголова Об'єднання Сотник Болобан такою промовою:

Високоповажані Пані і, Високоповажані Панове!

Сьогодня в 15-ий раз святкуємо ми на чужині, поміж чужих нам людей, наше найбільше Національне Свято, - Свято проголошення Самостійності України 4-м Універсалом 22 Січня 1918 року.

Кожний народ, кожна держава мають свої національні свята, кожна нація урочисто обходить свої дні слави, і, цілком зрозуміло, що завжди ці свята є днями побіди, днями перемоги.

Ми не спромоглися, аби і у нас був свій день слави, день перемоги над нашими ворогами, але тим більше, тим гостріше повинні ми відчувати та пам'ятати, що наше тут завдання, завдання української еміграції і полягає, власне, в тім, аби всіма силами стремити до приближення нашого дня слави, до здійснення нашої спільної мети. В цьому - і тільки в цьому - є сенс нашого тут перебування.

Коли державні народи, господарі своїх країв і своїх земель, не забувають цих днів та урочисто їх святкують, т. м., позбавлені можливості навіть перебування на нашій Батьківщині, не повинні, не сміємо а ні на один мент забути про нашу ще досі поневолену многострадальну Україну.

ОДНИНІ УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА СТАЄ САМОСТІЙНОЮ, НЕ ВІД КОГО НЕЗАЛЕЖНОЮ ВІЛЬНОЮ СУВЕРЕННОЮ ДЕРЖАВОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Ці золоті слова 4-го Універсалу поставили перед нами ясно окреслену мету, поклали кінець сумнівам і ваганням налим. Ці слова - це є зкристалізована провідна ідея нашого історичного завдання; в цей день українська політична думка вийшла з рамок української партії самостійників та стала найдорожчим скарбом кожного Українця, цілого українського народу; в цей день ми перестали іменоватися "малоросами", "сепаратистами", "мазепинцями", а стали просто Українцями, - знайшли самих себе.

Ми виявили свою волю на право бути вільними, і протягом 4-х років Нарід

Український збройно захищав це своє право, але це сталося... Не судилося нам це й на цей раз здобути для національного народу право господаря, і поки по залишилися Пому гірка доля раба.
Вже 15 років Україна в налобі, і ми мусимо завжди мати в своїм серці, бачити перед своїми очима поруч з жовто-блакітною ще й чорну стрічку аж до того моменту, коли з нас, зі всіх українських земель спадуть рабські кайдани.

Хай в цей сьогодняшній день усі Українці, розсіяні по цілім світі, згадають про це, а ті нації брати, які на своїй землі, але в чужій країні, хай чекають нашого, українського дня перемоги, хай знають, що ми з ними і що серце у нас одне: українське.

Я звертаюсь до присутніх тут шановних і дорогих гостей наших, які теж, як і ми, знаходяться на чужині далеко від своїх рідних станиць, та хочу їх запевнити, що вже недалеко наша зоря, вже починає світити сонце на Сході та що спільна наша доля, спільна наша мета: ВІЗВОЛЕННЯ приведе нас і до спільногого чину проти наших ворогів за волю, за щастя та на славу нашим вольнолюбивим Козацьким Народам.

Потім зачитується лист до Зборів від Голови Об'єднання п. Генерала Сваріки.

Вельмишановне Панство!

Вітаю всіх вас зібравшихся з Національним Святом 22-го Січня та дуже жалкую, що обставини не дозволяють мені провести цей день з вами.

В сучасний момент ця історична подія ю не має належного політично-юридичного значення, і це тому, що ми не маємо своєї власної держави. Але день 22-го січня має для нас дуже велике моральне значення; цю історичну подію потрібно мати завжди і в голові і в серці та не забувати про неї.

22-го Січня 1918 року було проголошено 4-ий Універсал Української Центр. Ради. У цьому Універсалі між іншим були такі золоті слова: "Однині Українська Республіка стає Самостійною, не від кого Незалежною, Вільною, Сувереною Державою Українського Народу. Для здійснення цих слів розпочалася славетна, вперта трьохрічна боротьба. Але нам у цій боротьбі не пощастило, і, не дивлячись на сотні тисяч жизней українських, покладених на олтарь Батьківщини, ми були примушенні тимчасово залишити нашу Батьківщину та припинити тим часом збройну боротьбу. Отже, здійснення цих слів 4-го Універсалу не переведено в життя; воно є нашим найголовнішим завданням, потрібуючи знов не одну сотню тисяч жизней українських. Ці житні, безумовно, знайдуться, бо тепер вже немає ні одного свідомого Українця, для якого б цей девіз Суверенної Держави викликав би протест. Це є наш ідеал, за який всі ми з охотовою покладемо своє життя. І наше молоде Об'єднання- чи не ставить й воно своїм завданням, не жалкуючи свого життя, за здійснення заповіту 4-го Універсалу..."

Вже через тиждень після проголошення Універсалу для його здійснення поклав своє життя під Крутами цілий студентський курінь української молоді, цілком ще необученої військовій справі. 4 роки після цього 359 героїв Базару поклали своє життя во ім'я цієї ідеї 4-го Універсалу, співаючи перед смертю "Це не вмерла Україна"- їх остання думка була про Україну 4-го Універсалу, Скільки полягло безвісних героїв за час Визвольної Боротьби во ім'я 4-го Універсалу? А наш Головний Вождь небіжчик С.В.Петлюра во ім'я чого поклав своє життя на вулиці Паризькі?.. А за що сидять по тюрмах, лагерях та Соловках наші Українці, почищаючи від учасників процесу С.В.У.? А різні повстанці?.. Чи не за той-же ідеал вони боролись та боряться? Як раз буде до ладу сьогодня їх усіх згадати та побажати помершим вічний спокій та вічну пам'ять, а живим долити до здійснення того ідеалу, за який вони отраждають...

21-го Січня 1919 року відбулась друга історична подія,- проголошено акт злуки двох Самостійних Республік в єдину Незалежну Соборну Українську Народну Республіку.

Це є день початку ідеї соборності Земель Українських. Цю соборність також не пощастило перевести в життя, і вона по цей час перебуває в стані ідеї. Всю українську еміграцію можна поділити на соборників та не-соборників. Перші вимагають лише Соборну Україну, другі, які її визнають Соборність, то їх не вимагають ріпуче і визнають її більш "з чесноти", ніж як щось необхідне, обов'язкове.

На мій погляд і одні і другі помилуються: перші- тим, що вимагають неможливого, бо не мається таких засобів, щоб примусити разом упасти кайдани з всіх українських земель, Звільнення може йти поступово; другі- тим, що не визнають соборності або визнають її дуже перішуче, завдяки чо-

му не мають почуття єдністи між осіми Українцями, де б вони не перебували та під часю владою вони б не знаходились. Вони не рахують потрібним пристрати міцний зв'язок між усіма Українцями. Таке поводження веде до ослаблення самої ідеї Соборності, а згодом і до цілковитого її забуття. На мій погляд, потрібно зберігати ідею Соборності весь час, втілюючи її всім Українцям, держати тісний зв'язок між собою, не вимагаючи категорично одночасного звільнення їх усіх.

Якій частині України вдається звільнитись першій, вона і мусить, міцно ставши на свої державні ноги, допомогти другій частині звільнитись та приєднатись до неї. Вже з збільшеними силами можливо розпочинати боротьбу за здійснення Соборності, не ризикуючи втратити в цій боротьбі власної самостійності. Тільки таким чином є можливе розпочинати боротьбу за Соборність, тільки так є можливе поступове звільнення та об'єднання Українських Земель, - реальне пересвідчення ідеї Соборності в життя. Отже, Шановне Панство, не маємо змоги в сучасний момент здійснити ідею Соборності, тому я кличу вас всіх до соборності духової, що є не тільки можливе, але просто таки необхідне у нашій державній національній праці.

Бажаю вам, Шановне Панство, найвищу нагороду, як наслідок вашої праці: ділжати бачити нашу Батьківщину вільною та соборною.

Хай скорше повстане вона прекрасна, могутня, незалежна, соборна.

Слава Україні!

До Зборів поступило привітання від Походного Отамана Вільних Козаків п. Інж. Г.А. Білого такого змісту:

Воякам Українських Армій.

В імені Козачого Національно-Визвольного Руху вітаю вас, славних вояків Українських Армій, з вашим сьогоднішнім святом проголошення незалежності Української Держави та святом об'єднання 21 січня 1919 р. на превеликий час, мабуть не зможу вітати всіх вас на сьогоднішніх урочистих зборах особисто, але прошу вірити, що все Вільне Козацтво не лише вітає вас сьогодня з ширим серцем, а й бажає вам одночасно, щоб не пропала даремно кров, яку ви і поляглі брати вамі пролили за долю і волю свого народу, за незалежність Української Держави, бажає вам, щоб всі змагання вані - тодішні і теперешні - привели вас як найскорше на рідну землю переможцями і щоб ці свята ви надалі святкували вже не в Парижі, а в тисячолітньому українському Київі.

О до нас, Козаків, - ми вірими і собі і вам, віримо в перемогу своєї і вашої і хочемо, щоб зараз і в майбутньому ми всі вже не робили тих помилок, які привели нас за кордон.

Прийшли ми з вами сюди роз'єднаними і різними шляхами. Але до повороту, як зараз бачимо, шлях у нас один і єти по тому шляхові можемо лише разом - за наші ідеали і проти спільногого ворога.

Від усього Вільного Козацтва, на чолі якого я стою, ще раз вітаю лицарське Вояцтво Українське.

Козаки простягають вам свою побратимську руку.

ХАЙ ЖИВЕ УКРАЇНА! ХАЙ ЖИВЕ КОЗАКІЯ! НЕКА МІЛІЧИ БУДЕ ЗГОДА, І ТОГДА НАС НІХТО НЕ ПЕРМОЛІ!

Далі промовляє Голова Об'єднання Вільних Козаків Комбатантів п. Осачл Алімов, який вітає присутніх зі Святом Незалежності і висловлює питання, аби в найближчий час ми могли святкувати це свято в тисячолітньому Київі.

Представник Центрального Правління Вільних Козаків і Калмиків п. Балінов вітає Збори зі Святом і підкреслює все значіння перейденого шляху під Прaporом Незалежності, проголошеної 22-го Січня.

Після цього Секретар Об'єднання Сотник Якименко в довшій промові підкреслює брак в нашій минулій історії ясно окресленого політичного ідеалу та зазначає, що 22 Січня дало нам його: Незалежність - негайна вимога на сьогодня - і Соборність - ясний наказ для нашого історичного завтра.

В довшій доповіді Підп. Мокієвський переглядає цілий шлях нашого поневолення та відродження і підкреслює, що сьогодня не існує ні однієї політичної групи, яка б не ставила своєю першою точкою програму Незалежності України, і це завдяки акту 22 Січня.

На цім офіційна частина Свята закінчилася, і після короткої перерви почалася друга частина - музично-артистична.

Проф. Смець свою чудовою грою на бандурі захопив і розчулив присутніх

тил "Дума про Базар" пов'язала традицію героїзму прадідів з новітнім проізмом синів. Виступ Прой. Ємця було нагороджено гучними оплесками усіх присутніх.

Між виступами українські поети зі своїми і чужими творами.

Карбовський виголосив дуже чуального вірша з нашої боротьби за волю. Із найстарших представників української кольонії в Парижі п. Якимчук дово продеклямував вірш про "Леся-гайдамаку".

З закінченням імпровізований хор проспівав де-кільки українських пісень.

В хорі особливо виділявся прекрасний голос Сотника Бобріва.

Від Академії у присутніх залишилось як найліпше враження.

В різних політичних таборів зібралися Українці, знайшли поміж собою спільну зову і почуття, мило і корисно для себе провели час в приятельській родинній атмосфері і розійшлися з почуттям полегкості та задоволення.

— * — * — * — * — * — * — * —

ПЕРІВУВАННЯ В. КОМАНДАРМА В ПАРИЖІ.

29 листопаду до Парижу після довших пересправ завітав Почесний Голова У-ва Запорожців, Союзу Л. З. Хреста та Клубу Старшин Пан Ген.-Пор. Омелянович-Павленко.

Зараз же по приїзді п. Генерала до нього явились представники цих трьох організацій, які привітали п. Генерала з приїздом та усталили плян його перебування в Парижі.

За 8 днів перебування в Парижі п. Генерал ознайомився зі станом нашої військової еміграції у Франції, відбув цілий ряд побачень та нарад зі старими українськими військовими - зокрема з пп. Генералами Удовиченком, Сварицькою, Богомольцем та п. Полковником Дубовим.

Відбулися побачення і з представниками чужинців та наших потенціяльних спільників і приятелів. П. Ген. Омелянович-Павленко відбув нараду з Похідним Отаманом Вільного Козацтва п. Інн. Білим та приняв участь в банкеті В. К. з приводу 8-мирічного ювілею журнала "Вільне Козацтво."

Зараз же по приїзді п. Генерал відвідав могилу с. п. Головного Отамана С. В. Петлюри.

Довші кількаразові наради відбулися з представниками 3-х вищезазначених організацій, наслідком яких були скликані Загальні Об'єднані Збори цих організацій, які відбулися в неділю 6-го грудня і на яких після пояснень п. Генерала було остаточно вирішено справу Об'єднання українських комбантів.

В цей же день, о 6-ій год., вечору, відбулися проводи п. Генерала українською кольонією в Парижі, Давно вже не доводилось бачити таких численних Зборів. Особи з різних політичних таборів, особливо військові, широко вітали свого бувшого воєдя і бажали йому сил та здоровля для праці, яка б привела нас до як найскоршого повороту на Батьківщину.

З Парижу п. Генерал від'їхав до Омекуру, де перебуває численна кольонія нашої еміграції, а також і Управа Товариства Запорожців, гостем яких і був п. Генерал на час свого перебування в Омекурі.

Своїм перебуванням серед нас п. Генерал підняв настрій нашої військової еміграції, відновив бажання і запал до праці і, взагалі, підніс дух членів нашої військової родини.

Своїм побутом п. Генерал залишився цілком задоволеним і при від'їзді він надіслав до Секретаря Об'єднання Сотника Якименка такого листа:

"Високоповажний Пане Сотнику!

"Залишаючи Париж, я почиваю своїм моральним обов'язком просити Вас, аби Ви передали Управам Запорожців, Залізнохрестників та Клубу Старшин мою найсердечнійшу подяку за всі ті ознаки сімпатії та уваги, які мені були оказані під час моого перебування в Парижі. Прощу Пана Сотника Болобана передати мою подяку Панам Генералам Удовиченкові, Свариці, Богомольцеві та Полк. Дубовому, а також П. Отаманові Вільних Козаків І. А. Білому."

Українська військова еміграція у Франції є дуже вдячною своєму б. Командармові за його приїзд та за його працю, яку він перевів по об'єднанню українських вояків.

Дай, Боже, йому сил та здоровля для продовження так корисної для нашої Батьківщини праці.

— * — * — * — * — * — * —

Товариство Залізниців.

На Великдень має відбутись в Парижі Річний З'їзд Товариства.

Програма З'їзду прослухується така:

- I. Гімн. Відкриття З'їзду.
 2. Обрання Президії З'їзду та Почесного Голови.
 3. Доповідь Управи про діяльність та стан Т-ва.
 4. Доповідь делегатів Філій про діяльність та стан.
 5. Гречова справа Т-ва /Ощадний та Канцелярський Бонди/.
 6. Зміна статуту Т-ва. Обрання Управи Т-ва.
 7. Зовнішнє положення Т-ва.
 8. Затвердження нових членів Т-ва. Виключення членів Т-ва за несумлінне відношення до своїх обов'язків.
 9. Справа об'єднання вояцьких організацій.
 10. Утворення пропагандно-репрезентаційної групи Т-ва.
- II. Нафутня праця.
- ІІІ. Вільні внески.
-

Союз Лицарів Залізного риста.

Союз Лицарів Залізного риста від давногого часу збирає матеріал для видання окремою книжкою Альманаха нашої Зимовсії епопеї. Таким матеріалом могли бути: статті з історії Зимового походу, біографії його часників, юморески, яких тема торкається цього періоду і т. інше.

Союз Л.З.Р. має на думці писати нову історію Зимового Походу, але вважає, що крім офіційної сторони подій та фактів, була ще сторона інтимна, приватна з її тисяччю епізодів часом трагічних, часом веселих і завжди близьких та цікавих.

Цей бік, ці випадки, це звичайне життя учасників Зимового Походу відбити та зафіксувати й ставить своєю метою Управа Союзу, приступаючи до видання Альманаху.

Управа Союзу Л.З.Р. просить всіх учасників Зимового Походу, як і інших осіб, які мають щось написане на цю тему, надсилати матеріал по адресі:

М.г. Мерінг. 128 ав. вісток Осінго Вондродне 15 січн

Цей матеріал після після відповідного упорядкування буде вміщено в книжці Альманаху Зимового Походу.

25.2.1936.

Паризь.

З вояцьким привітом

Управа Союзу.

Цікавий доклад.

Невна частина російської преси вперто впоює в своїх читачів думку про можутність та непобідимість С.С.С.Р. На жаль, під гіпноз епемності Москвії підпадає й частина єміграції української.

Лвище дивне, тим більше, що дійсна сила більшовиків зовсім не така, як про неї кричать.

Дуже цікаво висвітлював це питання б. червоний Старшина п. Тренін в своїм докладі: "Можливості оборони С.С.С.Р. та боєздібність Червоної Армії." Під час довгорічної служби у червоних докладчикові доводилось бувати в різних частинах С.С.С. та придавлятись до тамошніх відносин і мати до чинення з різними галузями господарчого життя Рад. Отже його свідчення є особливо і цікавим і цінним.

Докладчик виставляв у поломіння і давав на них відповіді та пояснював, чому саме відповідь є така або інакша.

Ціломіння та відповіді були такі:

I. КОРДОНИ. Довжина суходольних кордонів була з точки погляду оборонних можливостей краю завжди величиною від'ємною, - лишається такою і тепер.

2. ІВІДІСТЬ МОБІЛІЗАЦІЇ. Час, потрібний на переведення мобілізації, завдяки катастрофичному стану залізниць та шосейних і ґрунтових доріг, треба в порівнанні з передвоєнним збільшити майже вдвічі.

3. КІЛЬКІСТЬ МОБІЛІЗ. ЦИ НИУ РІЗЕРВІВ. Людських - вистарчаюча / з 170 міл.

мунена згорнути свою продукцію, в тої час, як потреби виростуть нещомірно.

4. ПОСТАЧАННЯ. Повна розруха транспорту, зупокіння краю та іншічні спарти постачання роблять його діяльність невистачаючою.

5. ТРАНСПОРТ. Заміна Комісара Іляхів Андреєва Їагановичем була викликана повною рукою залізниць. Аправа та заміна залізничного матеріялу потрібуватиме десятків років.
6. ВОССІЛІВНІСТЬ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ. Зненависть населення до влади природно переноситься в ряди Червоної армії. Звичайні явища - дезерція старшин, вояків, літунів. Все це не говорить на користь Червоної Армії.
7. НАРОДНА СИТУАЦІЯ. Невідомо, коли виникне війна, а тому майбутня ситуація може принести багато несподіванок.
8. ГОСПОДАРЧІ СТАВКИ. Шостійний брак найбільш необхідних речей, брак споживчих припасів, що часом переходить в голод.
9. ПАТРІОТИЗМ РАСІЙСЬКОГО. Зненависть до влади вбиває почуття патріотизму явно виражена ворожнеча до влади, навіть, в робітничому осередкові, особливо в останні часи. Селянство завжди було і лишається неприхильним до влади.
- Ось загальний висновок докладчика був такий, що влада довела край до такого стану, при якім поважна організація оборони стає неможливою.
- Отже, перша війна з сильним ворогом неодмінно мусить привести Ради до поразки.
- І нам цьому можна лише радіти, бо слабість ворога, а потім його поразка наближує нас до зреалізування нашої єдиної мети - здобуття власної держави.
